

порядку визначення суттєвості та значущості загрози, а зазначено лише, що, оцінюючи значущість загрози, слід брати до уваги як якісні, так і кількісні чинники (п.290.11); не завжди пояснюється, що треба робити при виявленні загрози, адже опис ситуації обмежується висловом «жодний застережний захід не зменшить загрозу до прийняттого рівня»; застережні заходи визначені не для всіх ситуацій, які можуть виникнути в практиці діяльності аудиторських фірм; акцентується увага лише на незалежності від підприємства, фінансова звітність якого підлягає аудиту, поза увагою залишаються користувачі аудиторського звіту та інші суб'єкти; основна відповідальність покладається на аудитора (аудиторську фірму) і перевага віддається процедурам, які застосовує аудиторська фірма.

Незалежність думки та поведінки як складові незалежності аудитори повинні формуватися з огляду на всіх суб'єктів, які залучені до процесу виконання завдання з аудиту: аудиторської фірми, аудиторів – членів групи із завдання, суб'єкта, який підлягає аудиту, та користувачів з урахуванням можливості ідентифікації останніх, оскільки в об'єктивності думки аудитора зацікавлені і відповідальна сторона, і користувачі. Це вимагає запровадження більш ефективної співпраці між ними під час визначення загроз, розробки та застосування застережних заходів в робочому середовищі не лише аудиторської фірми, а й користувача і відповідальної особи.

Література

1. Кодекс Етики Професійних бухгалтерів 2009. Міжнародна Федерація Бухгалтерів / Перекл. з англ. за ред. С. Я. Зубілевич. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2010. – 124 с.

УДК 657

Шестерняк М.М.,

к.е.н., викладач кафедри аудиту, ревізії та аналізу,
Тернопільський національний економічний університет

АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Аудит в Україні відноситься до наук, які знаходяться на стадії формування, його теорія не повністю сформована і не адаптована до вітчизняної практики бізнесу. У той же час, ринкова економіка вимагає використання методів аудиту з метою захисту інтересів користувачів від можливих зловживань. Практика застосування аудиту в сучасній Україні вказує на наявність проблем, що вже понад 25 років існують у сфері становлення

цього виду діяльності. Динамічний розвиток аудиту в нашій країні, не опрацьованість низки положень функціонування аудиту в умовах транзитивної економіки, специфіка аудиторської діяльності різних категорій користувачів викликає ряд проблемних запитань, що потребують ретельних досліджень та адаптації до міжнародних стандартів.

Постійне вдосконалення системи обліку, зміни нормативно – правового законодавства і потреба в достовірній фінансовій інформації зумовили необхідність створення єдиних стандартів і незалежних контрольних органів. Інтеграція країн, концентрація світового капіталу і безперервний процес злиття у сфері аудиторських послуг підвищують потребу в уніфікації міжнародних стандартів і правил для здійснення аудиторської діяльності.

Як відомо, у 2014 році було підписано Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [1], після чого почався процес адаптації законодавства України про аудиторську діяльність до законодавства ЄС та її реформування. Європейська інтеграція – це стратегічна мета України, що є оптимальним способом для реалізації національних інтересів, побудови реалістичної економічно розвинутої демократичної держави.

Метою реформи аудиторської діяльності є підвищення якості послуг, які мають відповідати європейським стандартам. Формальним підґрунтям для втручання держави в майже неконтрольований до цього ринок аудиторських послуг в Україні стала критика та звинувачення в непрофесіоналізмі практиків-аудиторів з боку вищих чиновників Міністерства фінансів та Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку. Тому, саме новий закон імплементує європейське законодавство у вітчизняну аудиторську практику та наближує норми національного законодавства у сфері аудиторської діяльності у відповідність із законодавством Європейського Союзу.

Так, Закон України № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» набирає чинності з 1 січня 2018 року та вводиться в дію з 1 жовтня 2018 року, крім положення, що стосується змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, яке набирає чинності через 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом [2]. Закон визначає правові засади аудиту фінансової звітності, здійснення аудиторської діяльності в Україні, врегульовує відносини, що виникають при її здійсненні, та приводить норми національного законодавства у сфері аудиторської діяльності у відповідність із законодавством Європейського Союзу, зокрема із положеннями Директиви 2006/43/ЄС [3] та Регламенту 537/2014 [4]. Документ ставить за мету: підвищити рівень довіри інвесторів до фінансової звітності вітчизняних підприємств, у тому числі державних компаній, забезпечити її прозорість та зіставність; дерегулювати аудиторську діяльність; надати аудиторським

компаніям України можливість виходу на європейські ринки за рахунок визнання еквівалентності систем; розширити ринок аудиторської діяльності; підвищити престиж та довіру до діяльності аудиторів; викоренити корупцію; підвищити довіру населення до українських банків, страхових компаній, інших публічних компаній, в тому числі державних підприємств; створити належні умови для виходу національних компаній на ринки капіталу; підвищити довіру регуляторних органів до фінансової звітності компанії; створити позитивний інвестиційний клімат України.

Проблеми розвитку аудиту в Україні та імплементація європейського законодавства у вітчизняну практику аудиторської діяльності потребують ретельних досліджень, пошуків шляхів їх вирішення і адаптації до вітчизняних реалій. При цьому, основними напрямки регулювання вітчизняної аудиторської діяльності у відповідності з Європейським Союзом мають бути:

1. Гармонізація, уніфікація вимог до аудиторів, аудиторських фірм та механізмів регулювання аудиту.

2. Перегляд, упорядкування, встановлення більш жорстких норм, особливо у сфері обов'язкового аудиту, як щодо суб'єктів аудиторської діяльності, так і щодо самих суб'єктів суспільного інтересу, діяльність яких підлягає обов'язковому аудиту.

3. Посилення вимог щодо контролю якості діяльності аудиторів та аудиторських фірм.

4. Обмеження цивільної відповідальності аудиторів, які виконують обов'язковий аудит суб'єктів суспільного інтересу.

Література

1. «Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» (Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014), редакція від 30.11.2015 (підстава v2980321-15) [Електронний ресурс]: // Режим доступу до угоди: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.

2. Закон України № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII (документ 2258-19, чинний; остання подія – введення в дію відбудеться 01.10.2018) [Електронний ресурс]: // Режим доступу до закону: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

3. Директива 2006/43/ ЄС [Електронний ресурс]: // Режим доступу до директиви: <http://old.minjust.gov.ua/file/49190>.

4. Регламент Європейського парламенту та Ради №537/2014 [Електронний ресурс]: // Режим доступу до регламенту: <http://old.minjust.gov.ua/file/49191>.